

Skåringskriterier for deltesten Klokker

Generelle retningslinjer for skåring

Deltesten er ment å måle aspekter ved eksekutive funksjoner, deriblant planlegging og organisering, tidsoppfatning samt visuoperseptuelle og visuospatiale funksjoner. Selv om ferdigheter som å tegne og kopiere trengs for å utføre oppgavene i deltesten, avhenger skåringskriteriene ikke i første omgang disse evnene.

Det er veldig viktig at hvert kriterie tolkes i den konteksten som hver enkelt komponent har som hensikt å måle. Skår hvert komponent for seg. Hvis barnet har skrevet inn sifrene i feil rekkefølge på urskiven skal man ikke ta hensyn til det når for eksempel komponentenes omriss eller visere skåres.

Tall

For å kunne skrive inn tallene på urskiven må barnet ha kunnskap om tall og i hvilken rekkefølge og hvor de finnes på en urskive. Det krever også planleggingsevne for å kunne plassere tallene på korrekt sted på urskiven, og finmotoriske ferdigheter trengs for å kunne produsere tallene. For å kunne skåre komponenten Tall – Tallsekvens må den rekkefølgen som barnet skriver inn tallene på urskiven markers i protokollen.

Omriss

Urskivens omriss gir struktur for klokkes helhet. Å tegne et omriss som er tilstrekkelig stort og har passende form krever adekvat motorisk kontroll og planlegging.

Visere

For å kunne plassere viserene korrekt på urskiven krever det kunnskap om tid, finmotorisk kontroll samt visuospatiale evner for å vurdere hvor midtpunktet på urskiven er og hvilke vinkler som kreves for at viserne skal vise et visst klokkeslag.

Midtpunkt

Rett plassering av viserene er avhengig av evnen til å vurdere hvor midtpunktet på urskiven er og å kunne anvende det punktet.

Mål for skåring

Å vurdere mellomrom der viserene eller omrisslinjens ender møtes

Bruk den spesifiserte sirkelen på skåringsnøkkelen for å måle mellomrom. Legg sirkelen over mellomrommet der de to viserene eller omrisslinjenes ender møtes. Hvis viserene eller omrissets ender ikke berører sidene anses mellomrommet å være for stort.

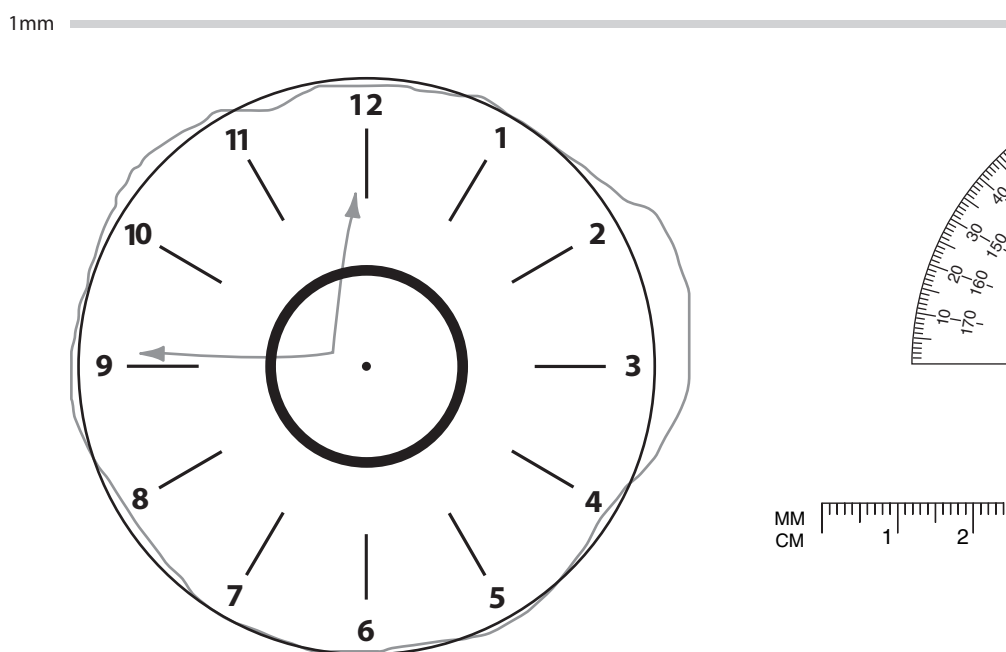
Figur C.1 illustrerer A et mellomrom som overstiger 5 mm, og B viser et mellomrom som ikke overstiger 5 mm.

Figur C.1

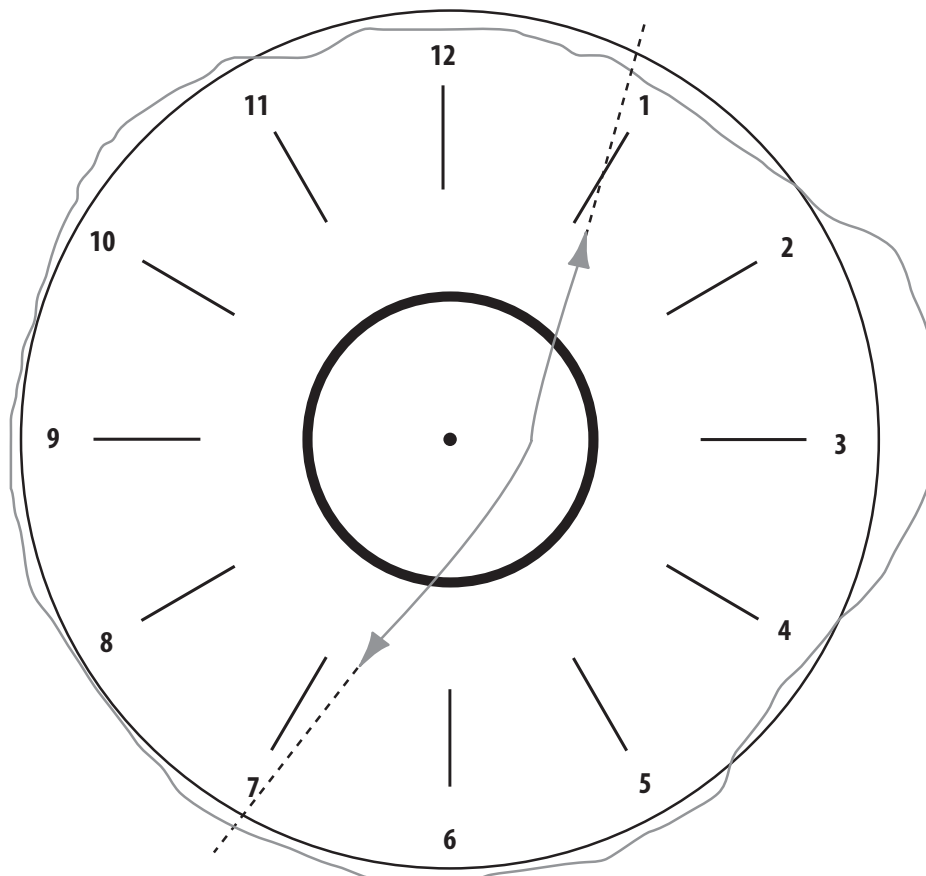
Å vurdere korrekt time og minutt

Å vurdere om viserene peker på korrekt time og minutt skal baseres på en sammenligning av viserene som barnet har tegnet med viserenes plassering på en "perfekt" urskive – som representeres av bildet på skåringsnøkkelen. Orienter ikke skåringsnøkkelen etter et barns tegnede urskive (legg for eksempel ikke tallet 12 på skåringsnøkkelen over tallet 12 på som barnet har skrevet inn). Når korrekt time og minutt skal vurderes skal alltid svarheftes kanter brukes som veiledning for horisontale og vertikale linjer. Skåringsnøkkelen horisontale kant skal være parallell med svarhetes vertikale kant. Legg så midtpunktet på skåringsnøkkelen direkte over midtpunktet i omrisset som barnet har tegnet. **Legg ikke** midtpunktet på skåringsnøkkelen over midtpunktet som laget der viserne møtes. I figur C.2 vises korrekt plassering av skåringsnøkkelen for vurdering av rett time og minutter.

Figur C.2

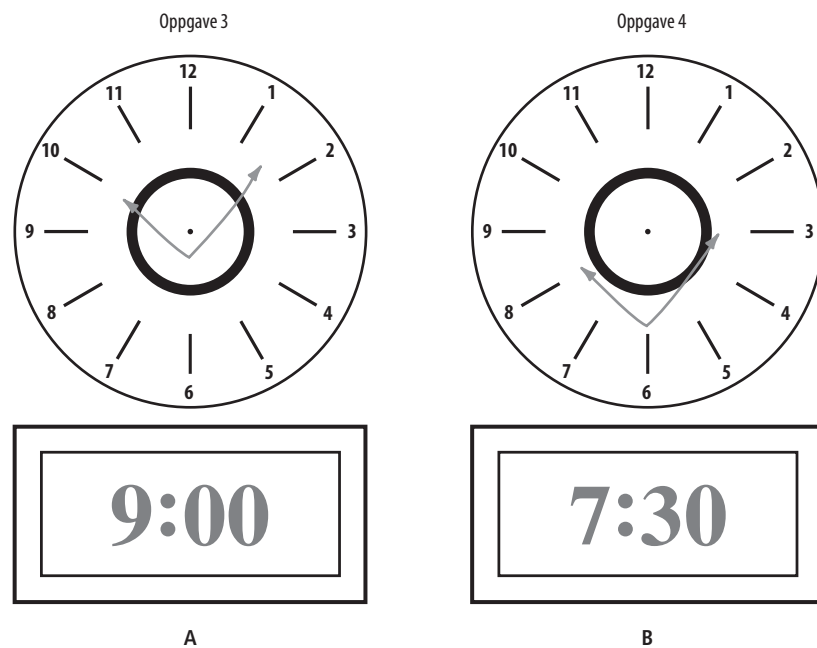
Timen eller minuttene vurderes som korrekt hvis endepunktene (eller pilen) på en viser som barnet tegnet befinner seg innenfor en time, eller fem minutter, fra korrekt time eller minutt i alle retninger. Hvis korrekt klokkeslag for eksempel er 01:40, må timeviseren befinne seg mellom 12 og 2 på skåringsnøkkelen urskive og minuttviseren må befinne seg mellom 7 og 9 på skåringsnøkkelen. I Figur C.3 er timeviserens endepunkt mellom 12 og 2 og vurderes som korrekt, men minuttviseren befinner seg ikke mellom 7 og 9, og vurderes som feil.

Figur C.3

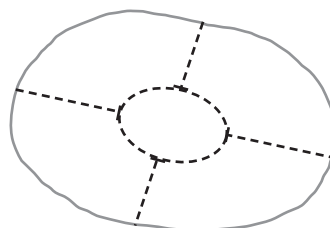
Å vurdere midtpunktets plassering

Urskiven på skåringsnøkkelen er 7.5 cm i diameter og er like stor som omrisset i svarheftet (Oppgave 3 og Oppgave 4). Den indre sirkelen på skåringsnøkkelen tilsvarer den midterste tredjedelen av omrisset på de to oppgavene. For å vurdere om midtpunktet er korrekt plassert på de to oppgavene legges skåringsnøkkelen omriss over omrisset i svarheftet. Midtpunktet skal vurderes å være korrekt plassert dersom punktet som dannes der viserne møtes befinner seg innenfor den indre sirkelen, eller akkurat på den indre sirkelens linje, og vurderes som feil hvis midtpunktet befinner seg utenfor den indre sirkelen. I figur C.4 illustrerer A et midtpunkt som befinner seg innenfor den midtre tredjedelen av omrisset og B illustrerer et midtpunkt som ikke gjør det.

Figur C.4

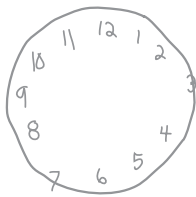
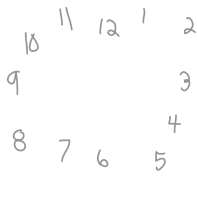
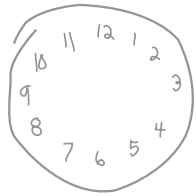
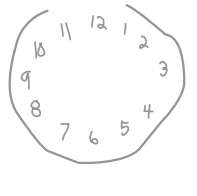
For Oppgave 1 og Oppgave 2 samt Oppgave 9 og Oppgave 10, kan plasseringen av midtpunktet ikke bedømmes med hjelp av skåringsnøkkelen, ettersom et barn ikke kommer til å tegne en urskive som akkurat 7.5 cm i diameter, så her må man selv vurdere hvilken del av omrisset som tilsvarer den midterste tredjedelen. Se så nøye som mulig den lengste og korteste diameteren på omrisset. Del opp den lengste og korteste diameteren i tre like lange deler. Bruk punktene som viser starten og slutten på hver og en av de midterste tredjedelene som referansepunkter for å lage et område som representerer den midterste delen av omrisset. Figur 5.C viser hvordan man finner den midterste tredjedelen av et omriss.

Figur C.5

Skåringskriterier

Skåringskriteriene illustreres med eksempler på 1- og 0-poengssvar.

1. Tall	
Forekomst	<p>1 poeng: Tallene 1–12 er skrevet inn. Tallene kan være skrevet inn i hvilken rekkefølge som helst. Romerske tall aksepteres.</p> <p>0 poeng: Tallene 1–12 er ikke skrevet inn. Andre tall enn 1–12 er skrevet inn. Noen av tallene 1–12 er skrevet inn mer enn én gang.</p>
Plassering	<p>1 poeng: Alle tallene er skrevet innenfor omrisset. Ikke trekk poeng for manglende tall eller ekstra tall. Hvis tallene er skrevet på omrisslinjen aksepteres dette (se 1a).</p> <p>Hvis det ikke er noe omriss gi 1 poeng dersom tallene er skrevet i en sirkel eller på noe annen måte som rimeligvis kan overensstemme med en urskive (se 1b).</p> <p>0 poeng: Alle tallene er ikke skrevet inn helt innenfor omrisset eller om det ikke er noe omriss er tallene ikke skrevet i en sirkel eller på noen annen måte som kan rimeligvis kan overensstemme med en urskive.</p> <p>Hvis ingen tall er skrevet inn gis 0 poeng for Tall – Plassering.</p>
	<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> <p>1a (1 poeng)</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>1b (1 poeng)</p> </div> </div>
Tallsekvens	<p>2 poeng: Tallene 12, 3, 6 og 9 skrives først og de resterende tallene skrives så inn korrekt. Tallene 12, 3, 6 og 9 kan skrives i hvilken som helst rekkefølge.</p> <p>1 poeng: Tallene 1–12 skrives inn i numerisk rekkefølge.</p> <p>Det er akseptert at et barn begynner med tallet 12 og så skriver 1, 2, 3 ... 11.</p> <p>Det er akseptert at et barn begynner med et annet tall, for eksempel 3, og så fortsetter fra det tallet i numerisk rekkefølge eller baklengs rekkefølge.</p> <p>0 poeng: Tallene 12, 3, 6 og 9 skrives ikke først, eller tallene 1–12 skrives ikke i numerisk rekkefølge eller omvendt rekkefølge.</p> <p>Hvis andre tall enn 1–12 skrives inn, eller om ikke alle tallene 1–12 skrives inn, gis det 0 poeng for Tall – Tallsekvens.</p> <p>Hvis ingen tall er skrevet inn gis det 0 poeng for Tall – Tallsekvens</p>
2. Omriss	
Forekomst	<p>1 poeng: Et omriss er tegnet og kan ha hvilken som helst form, for eksempel hjerteformet.</p> <p>0 poeng: Ingen omriss er tegnet.</p>
Tilpassing	<p>Hvis konsentriske sirkler er tegnet skal den innerste sirkelen vurderes som omrisset ved skåringen.</p> <p>1 poeng: Omrisset er tilstrekkelig stort for at tallene og viserene kan få plass.</p> <p>0 poeng: Omrisset er ikke tilstrekkelig stort nok for at tallene og viserene kan få plass.</p> <p>Hvis det ikke er tegnet noe omriss gis det 0 poeng for Omriss – Tilpassing.</p>
Nærhet	<p>1 poeng: Omrisset har ingen mellomrom som er større enn 5 mm. Hvis omrissets endepunkter overlapper hverandre skal mellomrommet mellom de overlappende endene ikke regnes som et mellomrom (se 2a).</p> <p>0 poeng: Omrisset har et mellomrom som er større enn 5 mm og omrissets endepunkter overlapper ikke hverandre (se 2b).</p> <p>Hvis det ikke er tegnet noe omriss gis det 0 poeng for Omriss – Nærhet.</p>
	<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> <p>2a (1 poeng)</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>2b (0 poeng)</p> </div> </div>

Symmetri

Hvis konsentriske sirkler er tegnet skal den innerste sirkelen vurderes om omrisset ved skåringen.

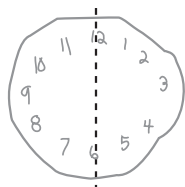
Kriteriet har som hensikt å vurdere manglende planlegging, dårlig motorisk kontroll eller om impulsivitet har forårsaket et asymmetrisk tegnet omriss, som i sin tur resulterer i at tallenes plassering ikke overensstemmer med en typisk urskive. Vurder ikke symmetrien ut i fra en nærmest perfekt sirkel. Omrissets symmetri skal kun vurderes med "øyemål". Sammenlign aldri symmetrien med omriss som samme barn har tegnet på andre oppgaver.

Omrisset trenger **ikke** være symmetrisk på et horisontalt plan.

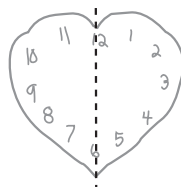
1 poeng: Omrisset er i grove trekk symmetrisk på et vertikalt plan (se **2c–2e**).

0 poeng: Omrisset er ikke i grove trekk symmetrisk på et vertikalt plan (se **2f–2h**).

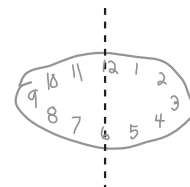
Hvis det ikke er tegnet noe omriss gis 0 poeng for Omriss – Symmetri.

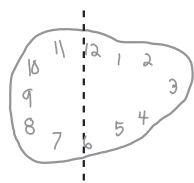
2c (1 poeng)

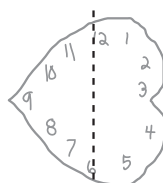
2d (1 poeng)

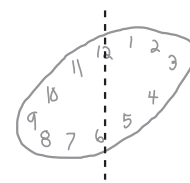
2e (1 poeng)

2f (0 poeng)

2g (0 poeng)

2h (0 poeng)

3. Visere

Forekomst	<p>1 poeng: Kun 1 timeviser og 1 minuttviser er tegnet i omrisset. Én viser til kan også være tegnet, men kun om det tydelig fremgår at det er en sekundviser.</p> <p>0 poeng: Færre enn 2 viserer eller fler enn 3 visere er tegnet i omrisset.</p>
Forbindelse	<p>1 poeng: Ingen mellomrom mellom time- og minuttviseren er større enn 12 mm.</p> <p>0 poeng: Mellomrommet mellom time- og minuttviseren er større enn 12 mm.</p> <p>Hvis det er færre enn to visere gis 0 poeng for Visere – Forbindelse.</p>
Proporsjon	<p>Kriteriet har som hensikt å vurdere om de tegnede viserene kan skiller som time- og minuttvisere. Viserens lengde skal kun vurderes med "øyemål". Hvis førsteinntrykket er at viserne skulle trenge å vurderes for å kunne avgjøre om den ene er lengere enn den andre, skal det ikke vurderes som at den ene viseren er synbart kortere enn den andre. Bruk ikke viserens retning for å forenkle vurderingen av viserens proporsjoner.</p> <p>1 poeng: Den ene viseren er synbart kortere enn den andre.</p> <p>0 poeng: Den ene viseren er ikke synbart kortere enn den andre.</p> <p>Hvis det er færre enn to visere gis 0 poeng for Visere – Proporsjon.</p>
Riktig tidsangivelse	<p>2 poeng: Timeviseren (den korte) peker på riktig time, og minuttviseren (den lengere) peker på riktig minutt.</p> <p>1 poeng: Timeviseren peker på korrekt minutt, og minuttviseren peker på riktig time, eller ingen av viserene er synbart kortere enn den andre, men den ene peker på rett time og den andre peker på riktig minutt.</p> <p>0 poeng: Enten timeviseren eller minuttviseren peker ikke på riktig time eller minutt.</p> <p>Hvis det er færre enn to visere gis 0 poeng for Visere – Riktig tidsangivelse.</p>

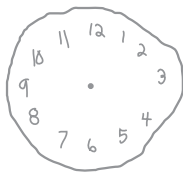
4. Midtpunkt

Forekomst

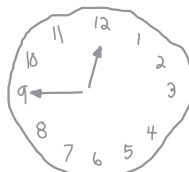
Hvis færre enn to visere er tegnet inn i omrisset må midtpunktet på urskiven være markert for at 1 poeng skal gis.

1 poeng: Urskiven har et midtpunkt som barnet har tegnet, eller som er laget der viserene møtes, eller som antas å ligge der viserene skulle møtes hvis det er et mellomrom mellom dem (se **4a–4b**).

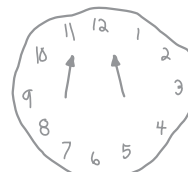
0 poeng: Urskiven har ingen midtpunkt som barnet har tegnet, eller som er laget der viserene møtes, eller som antas å ligge der viserene skulle møtes hvis det var et mellomrom mellom dem (se **4c**).

4a (1 poeng)

4b (1 poeng)

4c (0 poeng)

Plassering

Hvis to visere er tegnet skal midtpunktet som er laget der viserene møtes, eller som antas å ligge der viserene møtes hvis det er et mellomrom mellom dem, vurderes, i stedet for hvis et midtpunkt eller en midterste sirkel er tegnet.

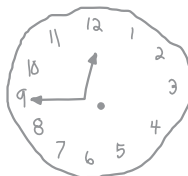
I **4d** er både et midtpunkt og to visere tegnet. I dette eksempelet skal midtpunktet som er tegnet der de to viserene møtes vurderes, og ikke midtpunktet.

Midtpunktet skal vurderes å være feilplassert hvis det ikke er innenfor det midterste tredjedelen av omrisset.

Hvis færre enn to visere er tegnet må en prikk i midten av urskiven være tegnet for å få 1 poeng på kriteriet.

1 poeng: Midtpunktet eller det antatte midtpunktet er rett plassert.

0 poeng: Midtpunktet eller det antatte midtpunktet er feil plassert.

4d